Ομιλία για την ευτυχία († Αρχιμ. Φιλόθεος Ζερβάκος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 8 Αυγούστου, 2018

Οι πνευματικοί πατέρες είναι απαραίτητο να φροντίζουν για την πνευματική πρόοδο και ευτυχία και σωτηρία των πνευματικών τους τέκνων. Πνευματικοί δε πατέρες είναι οι αρχιερείς, οι ιερείς, οι διδάσκαλοι και κήρυκες του θείου λόγου.

Επειδή και εγώ ο ελάχιστος και ανάξιος αξιώθηκα, με την χάρι του Θεού, να γίνω ιερεύς και πνευματικός πατήρ, αισθάνομαι ότι έχω χρέος και καθήκον απαραίτητο να φροντίσω για την πνευματική πρόοδο και ευτυχία των πνευματικών μου τέκνων. Ως πνευματικά μου τέκνα θεωρώ όλους τους χριστιανούς και όλους τους ανθρώπους, επομένως και εσάς σας θεωρώ ως πνευματικά μου τέκνα. Έχετε εδώ πατέρες πνευματικούς, τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Διονύσιον ο οποίος είναι καλός ποιμήν και πατήρ. Έχετε και τον π. Δημήτριον ο οποίος και αυτός είναι πνευματικός σας πατήρ και σας αγαπά και φροντίζει δια την πρόοδο, σωτηρία και ευτυχία σας.

Επειδή ήταν επιθυμία του π. Δημητρίου ήλθα απόψε για να σας γνωρίσω και με γνωρίσετε. Ακόμη και για να σας προσφέρω την πνευματική ταπεινή διδασκαλία μου και να σας οδηγήσω, με τις πνευματικές μου συμβουλές και νουθεσίες, εις τον δρόμον της ευτυχίας και της σωτηρίας.
Όλοι οι άνθρωποι εις όλον τον κόσμο και μικροί και μεγάλοι, και άνδρες και γυναίκες, όλοι όσοι θέλουν να γίνουν ευτυχείς, και από μικρή ηλικία τα παιδιά και τα κορίτσια, ακόμη και όταν ενηλικιωθούν, σκέπτονται πώς να πλουτίσουν, πώς να ευτυχήσουν εις αυτήν την πρόσκαιρη ζωή.

Οι περισσότεροι από τους ανθρώπους νομίζουν ότι ευτυχία είναι ο πλούτος. Όποιος αποκτήσει πλούτο νομίζουν ότι εκείνος είναι πραγματικά ευτυχής. Διά τον λόγο αυτό όλοι σχεδόν αγωνίζονται να αποκτήσουν πλούτο πρόσκαιρο, πλούτο επίγειο. Κοπιάζουν, εργάζονται, ξενιτεύονται, κακοπαθούν ημέρα και νύχτα για να αποκτήσουν πλούτο φθειρόμενο, πλούτο υλικό και πρόσκαιρο ο οποίος δεν καθιστά τους ανθρώπους που τον αποκτούν ευτυχείς. **Πολλές φορές τους καθιστά δυστυχείς** γι’ αυτό εις το ιερό Ευαγγέλιο είπε ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός: «*Μη θησαυρίζετε θησαυρούς επί της γης, αλλά θησαυρίζετε θησαυρούς εν ουρανοίς*».

Ο πλούτος, τον οποίο αποκτά κανείς επί της γης χάνεται· διότι πολλές φορές λησταί φονεύουν τους ανθρώπους που έχουν πλούτο για να τον πάρουν. Άλλοτε πάλιν

δυστυχίες, ασθένειες και λοιπές συμφορές τους πλουσίους τους καθιστούν πτωχούς και δυστυχείς. Αλλά και αν υποθέσουμε ότι εις όλην τους την ζωή, εκείνοι που έχουν πλούτο, τον έχουν πάντοτε, όταν αναχωρήσουν από αυτή την πρόσκαιρη ζωή δεν παίρνουν τίποτε μαζί τους. Εδώ είμαστε ξένοι, διαβάται και κανένας άνθρωπος δεν γεννήθηκε που να μην έχει πεθάνει. Όλοι, λέγει, ο Απόστολος Παύλος αποθνήσκουμε και πλούσιοι και πτωχοί, και βασιλείς και πατριάρχαι, και αρχιερείς και ιερείς, λαϊκοί και κληρικοί, άνδρες και γυναίκες, μικροί και μεγάλοι, πάσης τάξεως, ηλικίας και καταστάσεως άνθρωποι αποθνήσκουν. Όταν δε πεθάνουν από τον πλούτο τον οποίο θησαύρισαν πριν, δεν μπορούν να πάρουν εκεί, διότι μετά θάνατον «*ου παραμένει ο πλούτος, ου συνοδεύει η δόξα, επελθών γαρ ο θάνατος ταύτα πάντα εξηφάνισται*».

Και οι πλούσιοι φεύγουν από αυτόν τον κόσμο, όπως φεύγουν και οι πτωχοί. Όπως έφυγε ο πλούσιος του Ιερού Ευαγγελίου και ο Λάζαρος, ο οποίος δεν είχε τίποτε. Δεν είχε ούτε ένα ρούχο να σκεπαστή, ούτε ένα κομματάκι ψωμί να φάγει. Το ίδιο, λοιπόν, και πλούσιος και πτωχός φεύγουν, και γι' αυτό ο προφητάναξ Δαβίδ λέγει· «*πλούτος εάν ρέη μη προσθήσεσθε καρδίαν*». Εάν σαν ποτάμι τρέχει ο πλούτος μη δίδετε την καρδιά σας, διότι δεν παραμένει, αλλά και δεν είναι ευτυχία ο πλούτος.
Γνώρισα δύο πολύ πλουσίους εις την πατρίδα μου, οι οποίοι απέκτησαν μεγάλο πλούτο με κόπους, με αγώνες, αλλά και με αδικίες, αρπαγές, κλοπές, τόκους και λοιπές πονηρίες. Κατόπιν έκαναν συμβόλαια και συμφωνίες με τους πτωχούς ότι, όταν δεν πληρώσουν το δάνειο τότε να τους πάρουν τα αμπέλια, τα χωράφια, τα σπίτια, ακόμη και τα ζώα. Θησαύρισαν και έγιναν πολύ πλούσιοι, αλλ' όχι και ευτυχείς. Απέθαναν. Ο ένας από αυτούς, όταν απέθανε, όλοι οι άνθρωποι τον αναθεμάτιζαν, διότι εκτός που είχε αδικήσει πολλούς πτωχούς, αλλά και σε κανένα πτωχό δεν έδωσε ούτε ένα κομμάτι ψωμί που του ζητούσαν. Μα όταν απέθανε, απέθανε μαζί του και ο πλούτος που είχε. Μετά τρία περίπου έτη, που έγινε η ανακομιδή των λειψάνων του, τον έβγαλαν από τον τάφο, τελείως άλυτον από τα αναθέματα. Το σώμα του δεν έλιωσε, αλλά ήταν μαύρο και το στόμα του ανοικτό. Η γλώσσα του εκρεμάτο έξω από τα χέρια του, ωσάν να ήθελε να αρπάξει. Τρόμαξαν οι άνθρωποι και έφυγαν. Τα παιδιά του, που δεν φρόντισε να τα διδάξει και να οδηγήσει εις τον δρόμον του Θεού, να τα μάθει να φυλάττουν τις εντολές του Θεού, παρά κοίταξε να τα κάνη πλούσια, πήραν τον πλούτο και τα σπατάλησαν εις ασωτίες, εις χαρτοπαίγνια και εις διασκεδάσεις, και σε λίγο καιρό έγιναν όλα πτωχά. Ένα από τα παιδιά του, επειδή έπαιζε εις τα χαρτιά, σε λίγο καιρό τα έχασε όλα και έφυγε από την πατρίδα του για την Αθήνα προς συνάντηση μεγάλων χαρτοπαικτών. Σε λίγο όμως καιρό τα έχασε όλα, έμεινε τελείως πτωχός και τέλος αυτοκτόνησε με περίστροφο. Έχασε και την ζωή του, έχασε και την ψυχή του.

Ο άλλος, επειδή πήρε χρήματα, έπεσε εις ασωτίες και από τις πολλές καταχρήσεις, σάπισε το κορμί του. Έγινε φθισικός και συφιλιτικός. Έμεινε και αυτός πάμφτωχος.

Ο τρίτος με τον οποίο ήμεθα συμμαθηταί, κατήντησε και αυτός πτωχός. Εκάθητο εις τους δρόμους απλώνοντας το χέρι του για να του δώσουν οι άνθρωποι καμία δεκάρα ή κανένα τσιγάρο, διότι εκάπνιζε. Κανένα από τα παιδιά του δεν εφρόντισε να δώσουν σε πτωχούς ελεημοσύνη για να συγχωρήσουν τον πατέρα τους, ούτε μία Λειτουργία να του κάμουν για την ψυχή του, να την αναπαύσει ο Θεός. Δεν έκαναν τίποτε. Και έγινε και αυτός δυστυχής με τον πλούτο του, αλλ' έκανε και τα παιδιά του δυστυχή.
Αφού τον έβγαλαν άλυτο είπαν οι άνθρωποι, ότι από τα πολλά αναθέματα το έπαθε και πρέπει να καλέσουν τον Μητροπολίτη να του διαβάσει συγχωρητική ευχή για να λιώσει. Επήγε ο Μητροπολίτης, εγονάτισε εις τον τάφο του, του εδιάβασε ευχή και τον έθαψαν πάλι. Ένας ανιψιός του ιατρός, είπε, ότι το χώμα δεν τον λιώνει, να τον βάλουν αλλού. Τότε μερικοί άνθρωποι της κωμοπόλεως εις την οποία έμενε συνεφώνησαν, αφού η γη δεν τον λιώνει να τον ρίξουν εις την θάλασσα. Τον έβαλαν σε μια βάρκα, τον έδεσαν μία μεγάλη πέτρα εις τον λαιμό, για να καταποντιστεί εις τον βυθό της θάλασσας και τον έριξαν, αλλά και η θάλασσα δεν τον δέχτηκε. Την άλλη μέρα τον επέταξε με την πέτρα εις τον λαιμό έξω. Κατόπιν οι κάτοικοι εμάζευσαν πέτρες και του έριχναν επάνω λέγοντας: ανάθεμα την ψυχή του Καΐρη. Καΐρη τον έλεγαν, επειδή ήταν φιλάργυρος. Και επειδή ήταν κοντά σε δρόμο, οι κάτοικοι των άλλων χωριών που περνούσαν απ' εκεί έπαιρναν και έριχναν πέτρες αναθεματίζοντας την ψυχή του.

Κάποτε που επήγα, κάποιος απ' εκεί εύπορος με επήρε εις τον οίκο του και με εφιλοξένησε. Την επόμενη επήγαμε εις μίαν μικρή εκκλησία του Αγ. Γεωργίου που είχε εις ένα κήπο του. Όταν εβγήκαμε από την Εκκλησία μετά την προσκύνηση των ιερών εικόνων, με έδωσε μια πέτρα. Του λέγω, διατί μου την δίνεις! Μου απαντά, πάρε την εις τα χέρια σου και θα σου πω κατόπιν. Εις την συνέχεια πήρε και εκείνος από ένα τοίχο μια μεγάλη πέτρα. Εις ερώτησή μου σε τι μας χρειάζονται, απάντησε ότι θα με πει εις τον δρόμο. Βγαίνοντας λίγο πιο έξω βλέπω ένα σωρό μεγάλο από πέτρες, και μου λέγει: εδώ είναι το ανάθεμα του Καΐρη. Όποιος περάσει ρίχνει μια πέτρα και τον αναθεματίζει. Εγώ ετρόμαξα, όταν είπε έτσι. Τι λες του λέγω! Τι είναι αυτά! Χριστιανοί είστε εσείς! Αυτός απέθανε εδώ και τόσα χρόνια και επήγε κατά τα έργα του. Πρέπει να τον αναθεματίζετε;

Η Εκκλησία, ο ίδιος ο Χριστός, λέγει· να αγαπάμε τους εχθρούς μας και να ευχώμεθα για εκείνους που σας πειράζουν και διώκουν. Επέταξα την πέτρα όπου είχα και εκείνος ομοίως, και του εβεβαίωσα ότι ήταν αμαρτία αυτό που έκαμναν. Και επειδή εγώ θα φύγω να πας εις τον ιερέα την επόμενη Κυριακή και να του πεις να κάνει ένα μνημόσυνο και να τον συγχωρήσετε. Έκαστος εκ των ιδίων έργων ή δοξασθήσεται ή αισχύνεσθαι. Εμείς όμως έχουμε καθήκον, αφού κανένα από τα παιδιά του δεν ευρέθη να τον κάμει ένα μνημόσυνο, αλλά και όλοι τον αναθεματίζουν, πρέπει να τον συγχωρήσουμε. Έτσι θέλει και ο Θεός, να συγχωρήσουμε και τους εχθρούς μας. Και Εκείνος επάνω εις τον σταυρό ευρισκόμενος για τους σταυρωτάς του ηύχετο:

«*Πάτερ*, έλεγε, *άφες αυτοίς ου γαρ οίδασι τι ποιούσι*». Αυτό που κάνετε είναι αμαρτία μεγάλη και να μετανοήσετε και να τον συγχωρήσετε όλοι. Όπως έμαθα του έκαναν μνημόσυνο και έπαυσαν να ρίχνουν πέτρες και να τον αναθεματίζουν.

Τι ευτυχία απήλαυσε αυτός με τον πλούτο; Ενόμιζε ότι με τον πλούτο θα κάμει και τον εαυτό του ευτυχή και τα παιδιά του και κατεστράφη τελείως. Λοιπόν**ο πλούτος δεν είναι ευτυχία. Δεν πρέπει να ζητούμε τον πλούτο και να έχουμε τόση επιθυμία, τόση αγωνία για να έχουμε πλούτη. Όχι.** *Μη θησαυρίζετε, λέγει ο Κύριος, θησαυρούς επί της γης, αλλά* ***θησαυρίζετε θησαυρούς εν ουρανώ****, όπου ούτε σης ούτε βρώσις αφανίζει και όπου κλέπται ου διορύσσουσιν ουδέ κλέπτουσιν*. Να αποκτήσωμε πλούτο εις τους ουρανούς, μας λέγει ο Χριστός μας, ο οποίος δεν αφανίζεται ούτε χάνεται, αλλά μας προξενεί και ευτυχία και δόξα και τιμή και βασιλεία ουράνιο.

Άλλοι από τους ανθρώπους νομίζουν ότι ευτυχία είναι τα αξιώματα . Άμα κανείς αποκτήσει κάποιο αξίωμα, μάθει γράμματα, γίνει καθηγητής, υπουργός, στρατηγός, βασιλεύς, πατριάρχης, μητροπολίτης κ.λπ., νομίζουν ότι αυτή είναι η ευτυχία, αυτή είναι η μοναδική δόξα. Αλλά και αυτοί πλανώνται, διότι δεν είναι ευτυχία τα αξιώματα και οι πρόσκαιρες τιμές. Άλλωστε βλέπουμε πολλούς βασιλείς επάνω εις την δόξα τους να θανατώνονται κακώς και αθλίως. Και τα αξιώματα, που τα ζητούν οι περισσότεροι άνθρωποι, για να δοξασθούν, δεν είναι ευτυχία.

Άλλοι πάλιν νομίζουν, αθλιέστεροι και πλέον ανόητοι από τους προηγούμενους, ότι η ευτυχία του ανθρώπου είναι να τρώγη καλά και να πίνη και να κάμνη τις αμαρτωλές του επιθυμίες, να κυλιέται εις τον βόρβορο της ακολασίας, της πορνείας, της μοιχείας και των άλλων σαρκικών επιθυμιών και ορέξεων. Νομίζουν αυτοί με αυτά, και όσοι ασχολούνται σ' αυτά, ότι είναι ευτυχείς. **Αυτοί είναι οι ελεεινότεροι και οι δυσχερέστεροι από όλους**. Αυτοί αποκτούν ασθένειες και καταντούν εις τα νοσοκομεία και τα τρελοκομεία. Οι περισσότεροι από αυτούς, που καταγίνονται με τις κακές επιθυμίες γίνονται παράφρονες. Λοιπόν, και οι πρώτοι και οι δεύτεροι και οι τρίτοι είναι όλοι δυστυχείς. Δεν ηξεύρουν που έγκειται η πραγματική ευτυχία.

Ήλθα εδώ για να σας υποδείξω τρόπο και τέχνη πως θα γίνετε όλοι πραγματικοί ευτυχείς. **Εάν όλοι, όσοι ευρίσκεσθε εδώ και μικροί και μεγάλοι, και άνδρες και γυναίκες, ακούσετε τις πατρικές μου συμβουλές και νουθεσίες, να ξεύρετε όλοι θα γίνετε ευτυχείς, όλοι θα γίνετε πλούσιοι, όλοι θα γίνετε τίμιοι και ένδοξοι, αληθώς και πραγματικώς**. Εάν τα λόγια που θα σας πω τα βάλετε σε εφαρμογή και ενέργεια, διότι δεν είναι λόγια δικά μου, αλλ' είναι λόγια του Θεού τα οποία μας εδίδαξε εις το Ιερό Ευαγγέλιο ο ίδιος ο Χριστός, που ήλθε εις τον κόσμο **για να μας οδηγήσει εις τον δρόμο της σωτηρίας και της πραγματικής ευτυχίας**. Επίσης είναι λόγια και των Αγίων Αποστόλων, των

Προφητών και των Διδασκάλων της Πίστεως μας. Ως Πνευματικός όμως πατήρ, έχω καθήκον να σας τα λέγω για να σας κάμω ευτυχείς.**Προσέξτε, λοιπόν, να μάθετε πως θα γίνετε ευτυχείς και σ' αυτήν την πρόσκαιρη ζωή, αλλά και εις την αιώνια**.

Η πραγματική, παιδιά μου, ευτυχία δεν είναι ούτε ο πλούτος ούτε τα αξιώματα ούτε οι αναπαύσεις του σώματος. **Η πραγματική ευτυχία είναι η αρετή**. Και **όσοι αγωνίζονται να αποκτήσουν τις αρετές, να ποιήσουν τις εντολές του Θεού, αυτοί είναι οι πραγματικώς ευτυχείς**. Και θα σας το αποδείξω με μαρτυρίες αληθείς. Ότι δηλαδή ο ενάρετος, ο ποιών τις εντολές του Θεού και φυλάσσων αυτάς είναι αληθώς ευτυχής. Θα σας το αποδείξω από παράδειγμα ανθώπων που εργάσθηκαν την αρετή, εφύλαξαν τις εντολές του Θεού και έγιναν ένδοξοι και τίμιοι, και απέκτησαν ανάπαυσι και εις αυτή την πρόσκαιρη ζωή, αλλά και εις την αιώνια. Και σας φέρω, ως παράδειγμα πρώτα τον Τίμιο Πρόδρομο. Ο άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος ήταν πτωχός, δεν είχε τίποτε, ούτε σπίτι είχε να κοιμάται και αναπαύεται ούτε σκεπάσματα ούτε ρούχα πολυτελή, ωσάν τον πλούσιο του Ευαγγελίου. Είχε για ένδυμα και σκέπασμα ένα δέρμα εκ καμήλου. Ούτε παπούτσια είχε ούτε κάλυμμα εις την κεφαλήν του. Η αρετή ήταν όλη του η περιουσία. Ούτε χρήματα είχε ούτε κτήματα. Τίποτα από αυτά δεν είχε. Αλλ' επειδή ήταν ενάρετος, επειδή αγάπησε τον Θεό, ήταν και πλούσιος και ένδοξος και ευτυχής.

Ο ιερός Χρυσόστομος, ο δεύτερος κήρυκας, μετά τον Πρόδρομο, της μετανοίας, η σάλπιγγα η χρυσόφωνος της Εκκλησίας μας λέγει τα εξής αποδεικτικά λόγια της αρετής, της αγιότητος, του πλούτου και της ευτυχίας του Προδρόμου: Θα σας τα πω με λόγια απλά για να τα καταλάβετε καλύτερα. Ο Πρόδρομος ο Βαπτιστής, λέγει ο Άγιος Χρυσόστομος, ήταν στην έρημο και οι άνθρωποι από τις πόλεις έφευγαν και επήγαιναν στην έρημο. Οι άνθρωποι που τα σπίτια τους είχαν χρυσορόφους οροφές, και εκείνοι που είχαν κρεβάτια ελεφάντινα και πουπουλένια και αναπαύονταν, έφευγαν και επήγαιναν στην έρημο. Γιατί επήγαιναν στην έρημο; Για να θαυμάσουν τον Πρόδρομο. Να θαυμάσουν εκείνον τον ερημοπολίτη. Εκείνον τον πτωχό, που δεν είχε τίποτα, αλλά τα είχε όλα, διότι είχε τον Θεό μαζί του. Ο ενάρετος άνθρωπος έχει μαζί του τον Θεό και δεν έχει ανάγκη από τίποτα. Αν έχουμε τον Θεό μαζί μας, τι άλλο θέλουμε; Ποιος άλλος είναι πλουσιότερος από τον Θεό; **Ποιος άλλος είναι δυνατότερος να μας τιμήσει, να μας δοξάσει, να μας καταστήσει ευτυχείς;**

Λοιπόν, η αρετή ήταν εκείνη που τραβούσε τους ανθρώπους προς τον Τίμιο Πρόδρομο υποβάλλοντας τους εαυτούς των σε ταλαιπωρίες. Διατί; Για να δουν και θαυμάσουν την αρετή του, να ακούσουν τη διδασκαλία του, να κατηχηθούν και να μάθουν και αυτοί τι πρέπει να κάνουν για να γίνουν ευτυχείς.

Πόσοι, λέγει ο θείος Χρυσόστομος, τον καιρό εκείνο ήσαν μεγάλοι, ένδοξοι βασιλείς, πλούσιοι, αρχιερείς, γραμματείς, φαρισαίοι, νομοδιδάσκαλοι και το όνομά τους

εξαλείφθη μετ' ήχου. Το όνομα όμως του Τιμίου Προδρόμου μέχρι σήμερα και μέχρι συντελείας των αιώνων θα ακούεται και θα φημίζεται και θα εγκωμιάζεται και θα θαυμάζεται. Αυτό το κατόρθωσε η αρετή του Προδρόμου.

Οι Άγιοι Απόστολοι ήσαν πτωχοί, δεν είχαν τίποτε, μα ούτε μία ράβδο δεν είχαν να ακουμπούν. Όταν τους έστειλε ο Χριστός εις όλο τον κόσμο να κηρύξουν το Ευαγγέλιο ούτε ένα ταγάρι δεν είχαν να βάλουν μέσα λίγο ψωμί για να τρώγουν εκεί που περπατούσαν, ούτε ένα οβολό δεν είχαν, διότι ο Διδάσκαλος τους τους είπε: Προσέχετε να μη έχετε τίποτε εκεί που σας στέλνω να πάτε. Ούτε ένα ραβδί να έχετε, ούτε δεύτερο ένδυμα, ούτε ένα σακούλι να βάζετε το ψωμί σας. **Να είστε ελεύθεροι**. Εάν έχετε πίστη εγώ δεν θα σας εγκαταλείψω. Και επίστευσαν οι Άγιοι Απόστολοι εις τα λόγια του Κυρίου και δεν είχαν τίποτε, ούτε εκίνησαν από τα Ιεροσόλυμα για να υποτάξουν όλο τον κόσμο εις τον Χριστό. Μόλις διεσπάρησαν εις τον κόσμο της εποχής εκείνης, οι τότε άνθρωποι, που ήσαν ειδωλολάτραι, άπιστοι, αμαρτωλοί, πλανεμένοι, μόλις άκουσαν ότι οι Άγιοι Απόστολοι πηγαίνουν να τους κηρύξουν ένα νέο Θεό εσώθηκαν, αρματώθηκαν όλοι, αυτοκράτορες, βασιλείς, ηγεμόνες, τοπάρχαι, στρατηγοί, στρατεύματα, όλα τα συστήματα των φιλοσόφων να τους πολεμήσουν.

Ποιους να πολεμήσουν; Δώδεκα ανθρώπους για να τους κατασπαράξουν και εξαφανίσουν από το πρόσωπο της γης, ώστε να μην υπάρχουν και να τους κηρύττουν άλλο Θεό από εκείνους που εκείνοι ελάτρευαν, δηλαδή από τα είδωλα, τα κωφά και αναίσθητα, τα οποία ο διάβολος τους επλάνεψε να τα πιστεύουν ως θεούς, και ακόμη να πιστεύουν ως θεούς και τα πάθη τους. Έφθασαν οι ακόλαστοι σε σημείο να κατασκευάζουν θεούς της ακολασίας και ασελγείας, της πορνείας και μοιχείας. Άλλοι, που ήσαν μέθυσοι, έκαναν και αυτοί θεούς που τους προσκυνούσαν. Όσοι ήσαν κλέπται και άρπαγες, και αυτοί είχαν για θεούς τους αγάλματα από μάρμαρα, από μπρούντζο, από χρυσό, από ξύλο. Όταν όμως οι Άγιοι Απόστολοι τους εκήρυξαν ότι αυτοί δεν είναι θεοί, αλλά είδωλα, αυτοί εναντιώθηκαν, θέλησαν να τους εξαφανίσουν. Και έγινε τότε μεγάλος πόλεμος, μεγάλος αγώνας μεταξύ όλης της οικουμένης, όλων των βασιλέων με τα πολεμικά εργαλεία της εποχής εκείνης και με όλα τα στρατεύματα εναντίον δώδεκα ανθρώπων, για να τους νικήσουν.

Συνεκροτήθη λοιπόν πόλεμος. Οι δώδεκα αγράμματοι Απόστολοι, χωρίς να έχουν τίποτε εις τον άγριο εκείνο πόλεμο, ενίκησαν όλο τον κόσμο, με την αρετή. Με την πίστη την αληθινή και με την αγάπη την ειλικρινή, την αγάπη την ολόψυχη και ολοκάρδια προς τον Θεό, αλλά και προς τον πλησίον. Και γι' αυτό, θαυμάζοντες και απορούντες έλεγαν: αυτή η νίκη η νικήσασα τον κόσμο η πίστις προς τον Χριστόν και η αρετή.

Η αρετή των Αγίων Αποστόλων, η πίστη και η αγάπη, που είχαν και προς τους διώκτες τους, έγινε αιτία να πιστεύσουν, να νικηθούν και να υποταχθούν υπό τη

Σημαία του Σταυρού. Ήταν πτωχοί οι Άγιοι Απόστολοι. Είμεθα, έλεγαν, πτωχοί, αλλά πολλούς πλουτίζομε. **Μηδέν έχοντες και τα πάντα κατέχοντες**. **Δεν έχομε τίποτα, αλλά όλα τα έχομε, διότι έχομε τον Θεό, έχομε την αρετή**.

Γι' αυτό και ο οικουμενικός Διδάσκαλος Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος για τον Τίμιο Πρόδρομο είπε τα εξής: «*Ουδέν ίσον ή ανώτερον της αρετής*». Κανένα πράγμα δεν είναι όπως είναι η αρετή, ούτε ίσο ούτε ανώτερο. «*Η αρετή,* λέγει, *καν μεμονωμένη τύχη, πάντων εστί δυνατοτέρα· τον γαρ Θεό έχει μεθ' εαυτής ιστάμενον. Η δε κακία καν την οικουμένην έχη μεθ' εαυτής, πάντων εστίν ασθενεστέρα*». **Η αρετή είναι δυνατή, διότι έχει το Θεό μαζί της, ενώ η κακία δεν έχει τον Θεό, αλλ' έχει τον διάβολο μαζί της**.

Λοιπόν πρέπει να καταλάβετε, παιδιά μου, ότι **η ευτυχία, την οποία θέλουμε και εγώ και εσείς και όλοι, και μάλιστα η πραγματική ευτυχία, βρίσκεται στην αρετή, στις εντολές του Θεού**. Μη μας πλανά ο Σατανάς και την ψάχνουμε αλλού, διότι μόνον με την τήρηση των εντολών του Θεού και με την απόκτηση των αρετών θα γίνουμε πραγματικά ευτυχείς...

Ας αγαπήσουμε λοιπόν όλοι μας τον Θεό, την αρετή και ας φυλάττουμε τις εντολές Αυτού, για να γίνουμε αληθινά ευτυχείς στην παρούσα πρόσκαιρη ζωή και κερδίσουμε και τα ουράνια αγαθά της Βασιλείας των ουρανών, πρεσβείαις της Παναχράντου Δεσποίνης ημών Θεοτόκου, του προστάτου Σας Αγίου Νικολάου, και πάντων των Αγίων. Αμήν.

———-

(*) Η ομιλία αυτή εξεφωνήθη την 14η Νοεμβρίου 1966 εις τον Ι. Ναό Αγίου Νικολάου Πλατάνου Τρικάλων, εφημερεύοντος του αειμνήστου πατρός Δημητρίου Γκαγκαστάθη. Μεταφέρεται απομαγνητοφωνηθείσα.

(Από το βιβλίο: Αρχιμ. Φιλοθέου Ζερβάκου, Ηγουμένου Ι. Μ. Λογγοβάρδας Πάρου, Ομιλίες., Εκδόσεις «Ορθόδοξος Κυψέλη». Τ. Κ. 566 26, Σπαρτάκου 6, Συκιές, Θεσσαλονίκη, 2015)